

กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
STRATEGIES FOR SCHOOL ADMINISTRATION IN THE DIGITAL ERA
UNDER SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE BUENGGAN

¹สุวิช จิตรจักร และ ²สิทธิชัย สอนสุภี

¹Sukawich Jltjak and ²Sittichai Sonsupee

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ประเทศไทย

Khon Kaen University, Thailand

Sukawichj@kkumail.com

Received: October 30, 2024; **Revised :**November 15, 2024; **Accepted :**December 28,2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ 2) นำเสนอกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.09 อยู่ในระดับมากทุกด้าน ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.43 อยู่ในระดับมากทุกด้าน สำหรับความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ด้านที่มีความจำเป็น

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาคุณภาพการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณะสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สูงสุดไปต่ำสุด คือ การสร้างบรรยากาศดิจิทัล (PNI Modified =0.120) การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล (PNI Modified =0.079) การกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล (PNI Modified =0.071) และความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (PNI Modified =0.065) 2) กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์คือ กลยุทธ์ที่ 1 สร้างคุณภาพนักเรียนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล มี 3 วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ 13 ผลลัพธ์ กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์สร้างระบบการบริหารจัดการองค์กรที่สร้างสรรค์ ทันสมัยอย่างมีส่วนร่วม มี 3 วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ 12 ผลลัพธ์ กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์สร้างระบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล มี 3 วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ 11 ผลลัพธ์ กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือบูรณาการการเรียนรู้ด้วยพันธมิตร มี 2 วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ 7 ผลลัพธ์

คำสำคัญ : กลยุทธ์การบริหาร ; การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล

Abstract

The purposes of this research were to ; 1) studies the current condition and desirable condition of School Administration in the digital era under the secondary educational service area office Buengkan. 2) present the strategies for School Administration in the digital era under the secondary educational service area office Buengkan. The results of this research indicated as follows : 1) Overall current condition and desired state of School Administration in the digital era under the secondary educational service area office Buengkan, the findings indicated that the overall average for all current conditions is 4.09, which is a satisfactory level. The overall average of all desirable conditions is 4.43, the satisfactory level. In terms of the importance of the school administration in the digital era, ranking from the highest to the lowest values, are the managing digital environment (PNI_{Modified} =0.120), the developing digital leadership (PNI_{Modified} =0.079), establishing a digital vision (PNI_{Modified} =0.071), establishing a digital organizational culture (PNI_{Modified} =0.065), respectively. 2) The strategies for School Administration in the digital era under the secondary educational service area office Buengkan consisted of four components. Firstly, using technology develops quality students. it contains 3 objectives, 13 results. Secondary, create a modern and participatory management system. it contains 3 objectives, 12 results. Thirdly, establish quality of

learning systems by technology. It contains 3 objectives, 11 results. Lastly, organize cooperation network and integrate local knowledge. It contains 2 objectives, and 7 results.

Keywords : Strategies for School Administration ; School Administration in the digital era

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบันหลังยุค COVID-19 มีการเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างรวดเร็วในหลายๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เนื่องจากการปฏิวัติเทคโนโลยีดิจิทัลทำให้เกิดยุคแห่งการพลิกโฉมทางการศึกษา (Education Disruption) ภายใต้สถานการณ์วิถีปกติใหม่และวิถีถัดไป (New and Next Normal) การศึกษาต้องดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งการดำเนินงานและการแข่งขันในระดับชาติและนานาชาติ (Wilkins,2010) แต่ในสถานการณ์จริงพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะมีปัญหาอุปสรรคมากมายในการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทิศทางการคิด และการบริหารแบบใหม่ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งผลให้ต้องปรับวิธีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องกำหนดกลยุทธ์การบริหารใหม่ๆ ซึ่งเป็นแนวทางเชิงรุกในการดำเนินงานที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น บรรลุตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ดังนั้นผู้บริหารการศึกษาจะต้องเรียนรู้และประยุกต์ใช้หลักบริหารเชิงกลยุทธ์ โดยคำนึงถึงบริบทของการดำเนินงานของสถานศึกษาในอนาคต สภาพแวดล้อม การจัดสรรทรัพยากร และการปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยมุ่งเน้นการกำหนดทิศทาง พันธกิจ และกลยุทธ์ที่ชัดเจน และสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ

OKRs เป็นหนึ่งในวิธีการที่นำมาใช้เป็นนวัตกรรม การบริหารจัดการในสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ และถูกใช้ในหลาย ๆ บริษัทชั้นนำทั่วโลก โดยระบบ OKRs เน้นเรื่องการตั้งเป้าหมาย และการติดตามผล ในสิ่งที่สำคัญโดยสร้างจากแรงจูงใจภายในและเป็นแนวคิดเชิงบวก ระบบดังกล่าวอาจจะถูกนำมาเป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการที่เป็นต้นแบบในการประยุกต์การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใต้กรอบของมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงาน ต้นสังกัด โดยอาศัยหลักการบริหารจัดการที่ดีเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ (นภดล ร่มโพธิ์ , 2562)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานในปัจจุบันของการบริหารยุคดิจิทัล เพื่อให้ได้ซึ่งกลยุทธ์ที่เป็นแนวทางหรือ เป็นวิธีการ การดำเนินงาน สำหรับผู้บริหารในการนำไปประยุกต์การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผ่านกระบวนการจัดทำกลยุทธ์สถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ
2. เพื่อนำเสนอกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 69 คน และครูจำนวน 928 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 997 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ โดยผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้อำนวยการหรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 31 คน ครู จำนวน 253 คน รวม 284 คน ซึ่งได้มาจากการเปิดตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970) โดยกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุมทั้งกลุ่ม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 3) การสร้างบรรยากาศดิจิทัล 4) การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลมัธยมศึกษา

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD.) การคำนวณหาค่าดัชนี Modified Priority Need Index (PNI Modified) เพื่อระบุความต้องการจำเป็นจากสูตร (PNI Modified) (สุวิมล ว่องวานิช, 2558)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

การดำเนินงานในสภาพปัจจุบันการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.09 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า โรงเรียนมีการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.73) มากที่สุด รองลงมา คือ การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.79) การกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X}=4.12$, S.D.=0.72) ตามลำดับ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การสร้างบรรยากาศดิจิทัล ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.79)

เมื่อพิจารณาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.43 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อพิจารณาองค์ประกอบพบว่า การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล มากที่สุด ($\bar{X}=4.48$, S.D.=0.60) รองลงมา คือ การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.60) การกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X}=4.41$, S.D.=0.65) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การสร้างบรรยากาศดิจิทัล ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.62)

เมื่อวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีความจำเป็นสูงสุดไปต่ำสุด คือ การสร้างบรรยากาศดิจิทัล (PNI Modified =0.120) การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล (PNI Modified =0.079) การกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล (PNI Modified =0.071) และความต้องการจำเป็นต่ำสุด คือ การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (PNI Modified =0.065)

2. ผลการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

2.1 ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ดังตารางที่ 1

องค์ประกอบ	PNI Modified	วิเคราะห์สภาพแวดล้อม
1. การกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล	0.071	จุดแข็ง
2. การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล	0.065	จุดแข็ง
3. การสร้างบรรยากาศดิจิทัล	0.120	จุดอ่อน
4. การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล	0.079	จุดแข็ง

จากตารางที่ 1 พบว่า จุดอ่อนการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ได้แก่ การสร้างบรรยากาศดิจิทัล (PNI Modified =0.120) สำหรับ จุดแข็ง การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ได้แก่ การพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล (PNI Modified =0.079) การกำหนดวิสัยทัศน์ดิจิทัล (PNI Modified =0.071) และค่าความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด คือ การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (PNI Modified =0.065)

2.2 ผลการวิเคราะห์โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ

วิเคราะห์โอกาสและภาวะคุกคามของการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ ในภาพรวมรายด้าน โดยการวิเคราะห์แบบสอบถามใน ตอนที่ 3 จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 284 คน เพื่อวิเคราะห์โอกาสและภาวะ คุกคาม โดยพิจารณา 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ (Political Factors: P) ด้านสภาพเศรษฐกิจ (Economic Factors: E) ด้านสภาพสังคม (Social Factors: S) และด้าน เทคโนโลยี (Technological Factors: T) โดยมีรายละเอียดดังตารางที่ 2

องค์ประกอบ	ระดับผลกระทบ			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1) ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ	3.3436	0.4905	ปานกลาง	3
2) ด้านสภาพเศรษฐกิจ	3.0763	0.5288	ปานกลาง	4
3) ด้านสภาพสังคม	3.3768	0.4405	ปานกลาง	2
4) ด้านเทคโนโลยี	3.6796	0.8798	มาก	1
รวม	3.3690	0.4911		

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอกของการบริหาร สถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ระดับ ผลกระทบของสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านคือ ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ ด้านสภาพเศรษฐกิจ ด้านสภาพสังคม และระดับมาก คือด้านเทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 3.3690 เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า ผลกระทบด้านเทคโนโลยี ($\bar{X}=3.6796$, S.D.=0.8798) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านสภาพสังคม ($\bar{X}=3.3768$, S.D.=0.4405) ด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ ($\bar{X}=3.3436$, S.D.=0.4905) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านสภาพเศรษฐกิจ ($\bar{X}=3.0763$, S.D.=0.5288)

2.3 (ร่าง) กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณในระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ และระยะที่ 2 เป็นการกำหนดกลยุทธ์ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬโดยใช้ SWOT Analysis สำหรับปัจจัยภายในมี 2 ส่วน คือ จุดแข็ง จุดอ่อน ส่วนปัจจัยภายนอกมี 2 ส่วน คือ โอกาส และภาวะคุกคาม จากนั้นกำหนดกลยุทธ์ด้วย TOWS Matrix โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่ได้วิเคราะห์มาแล้วจาก SWOT Analysis โดยใช้การวิเคราะห์จับคู่ระหว่าง 1.จุดแข็งและโอกาส 2.จุดอ่อนและโอกาส 3.จุดแข็งและภาวะคุกคาม 4.จุดอ่อนและภาวะคุกคาม ได้ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3 ดังนี้

TOWS Matrix	S : จุดแข็ง	W : จุดอ่อน
O : โอกาส	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) กลยุทธ์สร้างคุณภาพนักเรียนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) กลยุทธ์สร้างกระบวนการบริหารจัดการองค์กรที่สร้างสรรค์ ทันสมัย อย่างมีส่วนร่วม
T : ภาวะคุกคาม	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) กลยุทธ์สร้างระบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) กลยุทธ์สร้างเครือข่ายความร่วมมือบูรณาการการเรียนรู้ด้วยพันธมิตร

จากตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม SO ST WO WT โดยใช้ TOWS Matrix ได้กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บึงกาฬ จำนวน 4 กลยุทธ์ ดังนี้

- 1) กลยุทธ์สร้างคุณภาพนักเรียนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (SO)
- 2) กลยุทธ์สร้างระบบการบริหารจัดการองค์กรที่สร้างสรรค์ ทันสมัยอย่างมีส่วนร่วม (WO)
- 3) กลยุทธ์สร้างระบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (ST)
- 4) กลยุทธ์สร้างเครือข่ายความร่วมมือบูรณาการการเรียนรู้ด้วยพันธมิตร (WT)

2.4 กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาบึงกาฬ

วิสัยทัศน์ (Vision) เป็นโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานสากล สร้างสรรค์นวัตกรรมด้วย
เทคโนโลยีดิจิทัล

พันธกิจ (Mission)

1. พัฒนาคุณภาพนักเรียนด้วยนวัตกรรม
2. พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
3. สร้างเครือข่ายความร่วมมือด้วยพันธมิตร
4. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่สร้างสรรค์และทันสมัย

กลยุทธ์ (Strategies)

1. สร้างคุณภาพนักเรียนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
2. สร้างกระบวนการบริหารจัดการองค์กรที่สร้างสรรค์ ทันสมัย อย่างมีส่วนร่วม
3. สร้างระบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
4. สร้างเครือข่ายความร่วมมือบูรณาการการเรียนรู้ด้วยพันธมิตร

อภิปรายผล

สภาพปัจจุบันของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ย 4.09
เมื่อพิจารณาแต่ละองค์ประกอบ พบว่า โรงเรียนมีการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล มากที่สุด ทั้งนี้
เนื่องจาก โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ มีการส่งเสริมให้
ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ร่วมกันจัดการศึกษาด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการ
จัดการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ สงบ อินทรมณี (2562) ที่วิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาใน
ยุคดิจิทัล ได้กล่าวถึงการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลในโรงเรียนไว้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริม
สนับสนุนให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งใช้เป็นเครื่องมือในการ
ค้นคว้าพัฒนาความรู้ของตน รวมทั้งสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา
โดยกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจ และจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาของโรงเรียน

สภาพที่พึงประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวม 4.43 อยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อ
พิจารณาองค์ประกอบพบว่า การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล มากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่า ผลสำเร็จของการ

บริหารจัดการศึกษาของโรงเรียน จะเกิดจากการสร้างวัฒนธรรมการทำงานให้มีการใช้ ICT อย่างแพร่หลายไม่ว่าจะเป็นการจัดการเรียนการสอนของครู การบริหารงานสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ตลอดจนการให้นักเรียนสามารถใช้และเข้าถึงแหล่งข้อมูลความรู้ต่างๆ ผ่าน Internet ได้ตลอดเวลา มอบหมายความรับผิดชอบให้ทำงานที่เหมาะสมที่สุดสำหรับแต่ละบุคคลและสร้างบรรยากาศการร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรบนพื้นฐานของเหตุผลและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลขับเคลื่อนกระบวนการทำงาน

ความต้องการจำเป็นของกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาบึงกาฬ พบว่า ด้านที่มีความจำเป็นสูงสุดคือ การสร้างบรรยากาศดิจิทัล เพราะการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานของครูจะช่วยส่งเสริมให้ครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ทางดิจิทัลที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ พิสุทธิ ศรีจันทร์ (2565) ได้กล่าวถึง การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางดิจิทัลด้านการจัดหาและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษา การจัดหาและพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการศึกษาที่ครอบคลุมทุกพันธกิจของโรงเรียน โดยกำหนดให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลร่วมกันได้และมีการใช้งานที่ง่าย ผ่านระบบเครือข่ายของโรงเรียนที่สนับสนุนการบริหารจัดการและการสนับสนุนการตัดสินใจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลของโรงเรียนให้มีความพร้อม มีความมั่นคงปลอดภัย สามารถใช้งานได้อย่างทั่วถึง

กลยุทธ์ที่ 1 สร้างคุณภาพนักเรียนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล มี 3 วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ได้แก่ 1.1) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของนักเรียน ที่เป็นเลิศ 1.2) สร้างเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน ที่เป็นเลิศ 1.3) สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ที่เป็นเลิศ จากมาตรฐานคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานด้านที่ 1 ด้านคุณภาพนักเรียน สถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาโดยอาศัยการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ส่งเสริมสนับสนุนครูออกแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตามช่วงวัยของนักเรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ ณพิชญา กิจจัสจางา (2559) ได้ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ว่าคือ สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และสร้างสรรค์ผลงานจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม การสร้างคุณภาพผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นส่วนผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิต

กลยุทธ์ที่ 2 กลยุทธ์สร้างระบบการบริหารจัดการองค์กรที่สร้างสรรค์ ทันสมัยอย่างมีส่วนร่วม มี 3 วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ได้แก่ 2.1) มุ่งเน้น วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่ชัดเจนและมีส่วนร่วม 2.2) พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 2.3) จัดระบบนิเวศการเรียนรู้ด้วย

เทคโนโลยีดิจิทัล เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมมาใช้ในการพัฒนางานบริหารให้มีประสิทธิภาพ เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างในการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำงาน ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารโรงเรียน การบริหารจัดการองค์กรที่สร้างสรรค์ ทันสมัยอย่างมีส่วนร่วมต้องอาศัย การกระตุ้นให้เกิดวิสัยทัศน์ ร่วมกันในการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลที่สามารถส่งเสริมที่เอื้อต่อการบรรลุวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างกระบวนการพัฒนาและตรวจสอบแผนด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้บรรลุวิสัยทัศน์ ปฏิบัติตามนโยบายและส่งเสริมนโยบายระดับโรงเรียนและในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของสถานศึกษา มีการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

กลยุทธ์ที่ 3 กลยุทธ์สร้างระบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล มี 3 วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ได้แก่ 3.1) จัดการเรียนรู้เชิงบวก โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3.2) จัดการเรียนรู้ด้วยดิจิทัล โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต 3.3) ประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยนำผลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ เนื่องจาก กระบวนการเรียนการสอนในปัจจุบันมีความจำเป็นที่จะต้องนำเทคโนโลยีเข้ามาสู่ห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสารสนเทศกระบวนการสอนของครูและวิธีการศึกษาของนักเรียนก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย โดยปรับรูปแบบของความรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน สอดคล้องกับ นันทิยา น้อยจันทร์ (2565) ได้กล่าวไว้ว่า การเป็น “ครูยุคดิจิทัล” ต้องปรับตัวให้เท่าทันกับเทคโนโลยี พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคปัจจุบัน

กลยุทธ์ที่ 4 กลยุทธ์การสร้างเครือข่ายความร่วมมือบูรณาการการเรียนรู้ด้วยพันธมิตร มี 2 วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ได้แก่ 4.1) สร้างความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอก เพื่อบูรณาการการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน 4.2) สร้างความร่วมมือกับสมาคมศิษย์เก่าและผู้ปกครองเพื่อระดมทรัพยากรสนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ซึ่งการมีชุมชน สมาคมศิษย์เก่า สมาคมผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้จะช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในการดำเนินการเพื่อให้โรงเรียนทำกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผ่านกระบวนการทางการศึกษา โดยยึดหลักการพึ่งพาตนเอง การมีส่วนร่วม การพัฒนาทักษะองค์กรรวมโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ การประสานงานความร่วมมือทุกภาคส่วน และการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำกลยุทธ์การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี สามารถนำไปใช้ในกระบวนการบริหาร การออกแบบการจัดการเรียนรู้ การนิเทศ การวัดและประเมินผลการศึกษา เพื่อสนับสนุนการทำงานของครูให้มีความสะดวก ถูกต้องและรวดเร็ว อีกทั้งยังเป็นการลดปริมาณงานและเอกสารด้วยการใช้งานผ่านสื่อเทคโนโลยี มีการส่งเสริมให้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลต่อการส่งเสริมทักษะของผู้เรียนในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- นภดล ร่มโพธิ์ (2562). *พัฒนาองค์กรและชีวิตด้วยแนวคิด OKRs*. มังกี้บุ๊กส์ กรุงเทพมหานคร
- นันทิยา น้อยจันทร์ (2565) *แนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของนักศึกษาครูมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา* วารสารวิชาการครุศาสตร์สวนสุนันทา ปีที่ 8 ฉบับที่ 1
- ณพิชญา กิจจัสจจา. (2559). *การพัฒนากลยุทธ์การบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ปณณัฐฐา มาเชด. (2565). *การบริหารองค์กรทางการศึกษาในยุคดิจิทัล*. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิสุทธิ ศรีจันทร์ (2565) *การศึกษาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางดิจิทัลเพื่อพัฒนาทักษะการรู้ดิจิทัลของนักศึกษา กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์* วารสารวิทยาสารสนเทศและเทคโนโลยี ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2565)
- รุ่งทิพา ลือสัตย์ (2565) *กลยุทธ์การบริหารสู่การเป็นโรงเรียนดิจิทัล* มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- สงบ อินทรมณี. (2562). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 16, 1: 353-360.
- Wilkins S. (2010). *Higher education in the United Arab Emirates: An analysis of the outcomes of significant increases in supply and competition*. Journal of Higher Education Policy and Management, 32, 389-400.

